

Forslag til endringer i merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) takker for muligheten til å gi innspill til forslaget om endringer i momskompensasjonsordningen. Som paraplyorganisasjon for over 100 barne- og ungdomsorganisasjoner, som samlet representerer rundt 600 000 medlemskap, jobber vi for å styrke frivilligheten og sikre at alle barn og unge har tilgang til gode og inkluderende fritidsaktiviteter. I hørings svar trekker vi frem relevante moment for barne- og ungdomsfrivilligheten.

Betydningen av momskompensasjonsordningen

Momskompensasjonsordningen er en helt avgjørende rammebetingelse for barne- og ungdomsorganisasjonene. Den bidrar til at midler kan gå direkte til aktiviteter for barn og unge i stedet for å betale skatt på frivillig aktivitet og dugnad. Dette sikrer lavere deltakelseskostnader og gjør fritidstilbud mer tilgjengelige for alle, uavhengig av økonomisk bakgrunn. Næringslivet har i dag momsfratak, og det er svært få grunner til at frivilligheten ikke skal spares for den samme økonomiske avgiften.

Regelstyring og forutsigbarhet

Regelstyring av momskompensasjonsordningen vil gi frivilligheten større trygghet og forutsigbarhet. Vi er derfor skuffet over at regjeringen har valgt å ikke innføre regelstyring, til tross for løftene i Hurdalsplattformen. For barne- og ungdomsorganisasjonene skaper dette en uforutsigbarhet som særlig rammer de mindre organisasjonene hardest.

LNU er sterkt kritiske til regjeringens premiss om at en regelstyring vil måtte medføre økt kostnadskontroll og innstramming i målgruppen. Det bør utelukkende være et gode for samfunnet at aktiviteten i de frivillige organisasjonene øker, og at søknadene til momskompensasjon derfor øker i takt. Regjeringen er i sin kommunikasjon svært stolt av at de fullfinansierer momskompensasjonsordningen, det er vi glade for. En regelstyring er likevel et nødvendig virkemiddel for å sikre forutsigbarhet, samtidig som det svarer på den grunnleggende urettferdigheten i at frivilligheten, som legger ned ulønnet innsats for sine lokalsamfunn, skal betale skatt og avgift på sitt dugnadsarbeid når næringslivet slipper den samme avgiften.

Regjeringen nevner i høringsnotatet fratrukk av offentlig tilskudd som en mulig nødvendig innstramming, dersom man innfører regelstyring. LNU mener prinsipielt at momskompensasjon ikke er en tilskuddsordning på linje med andre støtteordninger og prosjekttilskudd, og at det dermed ikke er en dobbeltfinansiering, slik departementet tilsynelatende argumenterer for. Frivillighetens syn er at vi i utgangspunktet ikke skal betale moms, i likhet med det private næringslivet.

Vi er glade for at regjeringen ikke velger denne type innstramming. Dersom det hadde vært tilfelle, ville det medført massive kostnader for barne- og ungdomsorganisasjoner, som har marginale inntektsmuligheter sammenlignet med andre. En slik innstramming ville derfor hatt effekten av å være et reelt og betydelig kutt i budsjettene til flere av de organisasjonene som leverer organiserte fritidsaktiviteter over hele landet.

Frivillig innsats i paraplyorganisasjoner

Departementets forslag om at minst 75 prosent av medlemsorganisasjonene i en paraplyorganisasjon må være i målgruppen for, eller motta, momskompensasjon i søknadsåret, er utfordrende og uklart formulert. For barne- og ungdomsorganisasjonene kan dette føre til økt byråkrati og en uforholdsmessig stor arbeidsbyrde, spesielt for små organisasjoner og minoritetsorganisasjoner som allerede har begrensede ressurser. LNU mener at dagens praksis, hvor halvparten av medlemsorganisasjonene i en paraplyorganisasjon må være i målgruppen, bør videreføres. Dette er en praktisk tilnærming som balanserer hensynet til frivilligheten og administrativt arbeid. Vi støtter også at det innføres et krav om oppdatert medlemsoversikt, da dette vil bidra til økt transparenss uten å pålegge organisasjonene urimelige krav.

Forslag til forbedringer

LNU ønsker å fremme følgende tiltak som vil styrke momskompensasjonsordningen og bedre tilrettelegge for barne- og ungdomsorganisasjonene:

- **Enklere søknadsprosesser:** Mer automatiserte løsninger og digitalisering av dokumentasjonskrav.
- **Forutsigbarhet:** Innføring av regelstyring for å sikre ordningens funksjon uavhengig av budsjettavsetninger.
- **Tilpasning for små organisasjoner:** Forenklete krav som bedre reflekterer kapasiteten til mindre aktører.

Avslutning

Momskompensasjonsordningen er avgjørende for å opprettholde et mangfold av fritidstilbud og møteplasser for barn og unge. LNU oppfordrer regjeringen til å styrke ordningen i tråd med både frivillighetens innspill og regjeringens egen politikk og målsetting. LNU viser til høringsvaret til Frivillighet Norge på problemstillinger som ikke er berørt i vårt hørings svar.

Med vennlig hilsen

Ragnhild Bjørkum Vassbotn
Generalsekretær

Jakob Øvensen Aanderaa
Styreleder